

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.016.01.2019

Pan
Tomasz Janowicz
Przewodniczący Zarządu
Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego
w Gdańsku
ul. Gdyńskich Kosynierów 11
80-866 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/027 - Rozwój aktywności fizycznej dzieci i młodzieży

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Szkolny Związek Sportowy w Gdańsku (dalej: „WSZS”), ul. Gdyńskich Kosynierów 11, 80-866 Gdańsk
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Janowicz, Przewodniczący Zarządu WSZS od 29 listopada 2018 r. Poprzednio, w okresie objętym kontrolą, funkcję Przewodniczącego Zarządu WSZS pełnili: Dariusz Męczykowski (od 22 listopada 2016 r. do 29 listopada 2018 r.) ¹ oraz Andrzej Byczkowski (od 1 grudnia 2012 r. do 21 listopada 2016 r.)
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja programów i zadań dotyczących rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do 10 grudnia 2019 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 3 ustawy o NIK z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² (dalej: „ustawa o NIK”), z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 3 tej ustawy
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Katarzyna Michalska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/132/2019 z 17 września 2019 r. 2. Iwona Miklikowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/158/2019 z 05 listopada 2019 r. 3. Marta Gajewska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/164/2019 z 15 listopada 2019 r. (akta kontroli str. 1-3; 20-23; 120-123; 127-137; 187)

¹ 29 listopada 2018 r. na posiedzeniu Zarządu WSZS rezygnację ze stanowiska Przewodniczącego WSZS złożył p. D. Męczykowski, Zarząd w tym samym dniu wybrał p. T. Janowicza na nowego Przewodniczącego WSZS

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

WSZS w latach objętych kontrolą prawidłowo realizował zadania w zakresie rozwoju sportu dzieci i młodzieży. Szczegółowa kontrola Programów „Ogólnopolskie szkolne współzawodnictwo sportowe” (w ramach Programu „Sport Wszystkich Dzieci”) oraz Programu „Szkolny Klub Sportowy” (dalej: „Program SKS”) w latach 2017-2018 wykazała, że nadzór merytoryczny nad realizacją dofinansowywanych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki (dalej: „MSiT”) Programów był prawidłowy. WSZS osiągnął zakładane w decyzjach Ministra Sportu i Turystyki⁴ cele. Osiągnięto również zakładane efekty dofinansowanych zadań. Wskaźnik udziału dzieci i młodzieży w Programie „Ogólnopolskie współzawodnictwo sportowe” wzrósł w 2018 r. w stosunku do 2017 r. o 20,1%, natomiast w Programie SKS – o 13,3%. WSZS, zgodnie z zakresem zadań dla podmiotu realizującego zadanie na poziomie wojewódzkim, ustalonym w decyzjach nr 50 i nr 56, zapewnił uczestnikom dostęp do obiektów sportowych oraz sprzętu sportowego, podpisując ze wszystkimi szkołami uczestniczącymi w Programie SKS umowy użyczenia, dotyczące współpracy w realizacji Programu, prowadził bieżący monitoring realizacji Programu, w tym skontrolował w latach 2017-2018 zajęcia odpowiednio w 18,7% i 18,8% szkół, zatrudnił osoby prowadzące zajęcia sportowe, podpisując z nimi umowy zlecenia i dokonywał miesięcznych rozliczeń z tytułu prowadzenia zajęć SKS, koordynował organizację testów sprawnościowych. Rozliczenia środków, otrzymanych na realizację powyższych programów, WSZS dokonał prawidłowo, a środki niewykorzystane w Programie SKS zwrócił terminowo i w prawidłowej wysokości.

Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie niezgodnego z postanowieniami umów dokonania wypłaty wynagrodzeń trzem nauczycielom na łączną kwotę 240 zł (0,2% badanej kwoty) oraz braku, na dwóch dowodach księgowych (11,7% badanych dowodów), podpisu osoby odpowiedzialnej za ich sprawdzenie pod względem formalno-rachunkowym (naruszenie 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Realizacja programów i zadań dotyczących rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży

Opis stanu faktycznego

WSZS został wpisany do prowadzonej przez Prezydenta Miasta Gdańska ewidencji klubów sportowych i związków sportowych (21 lutego 1995 r. pod nr 37).

Zgodnie ze statutem WSZS⁶, WSZS jest powszechnym, społecznym i samorządnym stowarzyszeniem sportowo-wychowawczym uczniów, nauczycieli, rodziców i innych osób działających dla dobra sportu szkolnego. Wśród celów działalności WSZS (określonych w § 8 statutu WSZS) jako szczególnie wyróżniono wyrównywanie szans i warunków uczestniczenia wszystkich dzieci i młodzieży w różnych formach aktywności fizycznej, a w szczególności tych dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych, które ze względu na warunki naturalne, środowiskowe

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Decyzja Nr 5 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 20 stycznia 2017 r. oraz Decyzja Nr 60 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia Programu „Sport Wszystkich Dzieci” w ramach rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży (dalej: „Decyzja Nr 5” i „Decyzja nr 60” oraz Decyzja Nr 50 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 14 listopada 2016 r. i Decyzja Nr 56 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia Programu „Szkolny Klub Sportowy” w ramach rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży (dalej: „Decyzja nr 50” i „Decyzja nr 56”).

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 351, ze zm; dalej: „ustawa o rachunkowości”.

⁶ Uchwalonym 18 lutego 2012 r. na Nadzwyczajnym Zjeździe Delegatów WSZS w Gdańsku.

i socjalne nie mają szans udziału w różnych formach kultury fizycznej. WSZS realizował swoje cele m.in. poprzez: propagowanie działalności sportowej w środowisku szkolnym, organizowanie i prowadzenie wojewódzkiego systemu współzawodnictwa sportowego dla młodzieży szkolnej, a także działanie na rzecz rozwijania urządzeń i obiektów sportowych przyszkolnych.

Program działania WSZS określony został na lata 2017-2020 i zakładał m.in. zwiększenie roli „Szkolnego Klubu Sportowego” w szkołach.

(akta kontroli str. 8-27, 41-42)

W okresie objętym kontrolą WSZS realizował zadania z zakresu upowszechniania i rozwijania sportu dzieci i młodzieży w ramach następujących programów:

- a) „Ogólnopolskie szkolne współzawodnictwo sportowe” (w ramach Programu „Sport Wszystkich Dzieci”) realizowane w latach 2016-2019; kwoty przyznanego dofinansowania (odpowiednio: 145,5 tys. zł, 190,2 tys. zł, 179,0 tys. zł i 201,4 tys. zł) do 2018 r. wykorzystane zostały w całości, a w 2019 r. (do 30 czerwca) – w wysokości 98,2 tys. zł,
- b) Program SKS realizowany w latach 2017-2019; kwoty przyznanego dofinansowania wynosiły odpowiednio: 2 681,5 tys. zł, 3 379,4 tys. zł i 3 459,6 tys. zł; w 2017 r. wykorzystano 2 493,9 tys. zł, w 2018 r. – 2 819,5 tys. zł, a do 30 czerwca 2019 r. – 1 326,3 tys. zł.

Wkład własny w realizację zadań w ramach „Ogólnopolskiego szkolnego współzawodnictwa sportowego” oraz Programu SKS sfinansował Marszałek Województwa Pomorskiego.

(akta kontroli str. 43-44)

Do szczegółowej kontroli wytypowano realizację w 2017 r. i 2018 r. wydatków w ramach zadania „Ogólnopolskie szkolne współzawodnictwo sportowe” i Programu „Szkolny Klub Sportowy”. W latach tych w realizacji „Ogólnopolskiego szkolnego współzawodnictwa sportowego” WSZS uczestniczył na podstawie pisemnych porozumień zawartych ze Szkolnym Związkiem Sportowym z siedzibą w Warszawie⁷. Program „Szkolny Klub Sportowy” realizowany był natomiast na podstawie umów o dofinansowanie zawartych pomiędzy WSZS a Ministrem Sportu i Turystyki, dalej „Minister SiT” (odpowiednio z 22 lutego 2017 r. i 15 lutego 2018 r.) oraz pisemnych porozumień o współpracy z Instytutem Sportu – Państwowym Instytutem Badawczym (odpowiednio z 27 lutego 2017 r. i 12 lutego 2018 r.).

(akta kontroli str. 46-49; 69-73; 218-224; 234-241)

W badanym okresie WSZS nie był kontrolowany w zakresie realizacji zadań statutowych. Wydatki WSZS zrealizowane w ramach „Ogólnopolskiego szkolnego współzawodnictwa sportowego” za 2016 r. (i także innych podmiotów) zostały skontrolowane przez Ministra SiT w ramach kontroli przeprowadzonej w Szkolnym Związku Sportowym w Warszawie w okresie od 24 lutego do 19 maja 2017 r.⁸

(akta kontroli str. 7; 506-694)

⁷ Porozumienia z 2 stycznia 2017 r. r. i z 1 stycznia 2018 r. na realizację zadań odpowiednio w 2017 r. i 2018 r.

⁸ Wyniki kontroli zawarte zostały w wystąpieniu pokontrolnym Ministra Sportu i Turystyki z dnia 7 lipca 2017 r. (Nr DKN.093.2.2017.AŚ).

1. Realizacja zadania wspierania projektów upowszechniania sportu dzieci i młodzieży oraz zadania wspierania organizacji imprez sportowych dla dzieci i młodzieży w ramach Programu Sport Wszystkich Dzieci w latach 2017-2018.

1.1. Na wykonanie zadania „Ogólnopolskie szkolne współzawodnictwo sportowe w kategoriach szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych: „Igrzyska Młodzieży Szkolnej, Gimnazjada, Licealiada” (dalej: „współzawodnictwo sportowe szkół”) ze środków MSiT, WSZS:

- w 2017 r. wykorzystał, zgodnie z planem, kwotę dotacji w wysokości 190,2 tys. zł na opłacenie kosztów bezpośrednich zadania w wysokości 178,7 tys. zł oraz kosztów pośrednich w wysokości 11,5 tys. zł. Koszty pośrednie, zgodnie z Porozumieniem na realizację zadań publicznych w 2017 r. finansowanych przez MSiT (dalej: „Porozumienie z 2017 r.”), nie przekraczały kwoty 6,4% kosztów bezpośrednich. Wykonane przez WSZS koszty bezpośrednie⁹ zadania mieściły się w katalogu kosztów bezpośrednich ustalonych w decyzji Nr 5 Ministra SiT z 20 stycznia 2017 r.¹⁰ Nie ponoszono kosztów bezpośrednich wymagających uzyskania pisemnej akceptacji Ministra SiT;
- w 2018 r. wykorzystał, zgodnie z planem, kwotę dotacji w wysokości 179,0 tys. zł na opłacenie kosztów bezpośrednich zadania w wysokości 168,1 tys. zł oraz kosztów pośrednich w wysokości 10,9 tys. zł. Koszty pośrednie, zgodnie z Porozumieniem na realizację zadań publicznych w 2018 r. finansowanych przez MSiT (dalej: „Porozumienie z 2018 r.”), nie przekraczały 6,5% kosztów bezpośrednich. Wykonane przez WSZS koszty bezpośrednie¹¹ zadania mieściły się w katalogu kosztów bezpośrednich ustalonych w decyzji Nr 60 Ministra SiT z 22 grudnia 2017 r.¹² Nie ponoszono kosztów bezpośrednich wymagających uzyskania pisemnej akceptacji Ministra SiT.

(akta kontroli str. 46-50; 55-56; 66-77; 80)

W WSZS obowiązywała¹³ „Polityka Rachunkowości” wprowadzona Zarządzeniem nr 1/2018 Prezesa WSZS z dnia 2 stycznia 2018 r., zgodnie z którą m.in. koszty ewidencjonowano jednocześnie na kontach rodzajowych (zespół 4) i kontach funkcjonalnych (zespół 5), czyli wg źródeł finansowania (tj. m.in. konta 501 – SKS MSiT; 502 – współzawodnictwo, 503 – igrzyska MSiT). Pozwalało to na wyodrębnienie ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków na realizację zadania.

(akta kontroli str. 28-39; 114-116)

Wiceprzewodniczący Zarządu WSZS wyjaśnił, że WSZS nie posiadał w swoich zasobach archiwalnych zgód rodziców na udział uczniów w zawodach szkolnych połączonych ze zgodą na publikację ich wizerunku i upublicznienie danych osobowych tych dzieci. Zgodnie z Regulaminem ogólnym zasad współzawodnictwa sportowego, zgody zbierał i odpowiadał za ich przechowanie nauczyciel

⁹ Tj. zakupu materiałów – dyplomów, medali, pucharów oraz żywienia, zakupu usług związanych z transportem, wynajmem obiektów sportowych, urządzeń i sprzętu, promocji przedsięwzięcia, wsparcia logistycznego, kosztów obsługi technicznej, sędziowskiej, medycznej.

¹⁰ Decyzja Nr 5 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 20 stycznia 2017 r. w sprawie ogłoszenia Programu „Sport Wszystkich Dzieci” w ramach rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży (Dz.U. Ministra Sportu i Turystyki z 2017 r. poz. 9, ze zm.).

¹¹ Tj. zakupu materiałów – dyplomów, medali, pucharów oraz żywienia, zakupu usług związanych z transportem, wynajmem obiektów sportowych, urządzeń i sprzętu, promocji przedsięwzięcia, wsparcia logistycznego, kosztów obsługi technicznej, sędziowskiej, medycznej.

¹² Decyzja Nr 60 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia Programu „Sport Wszystkich Dzieci” w ramach rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży (Dz.U. Ministra Sportu i Turystyki z 2017 r. poz. 99, ze zm.).

¹³ Poprzednia „Polityka Rachunkowości” ustalona została w 2013 r.

wychowania fizycznego danej szkoły, który nie mógł bez niej zezwolić na udział w zawodach. Zgodę podpisaną przez rodziców lub opiekunów prawnych ucznia powinna posiadać szkoła, która przechowywać ją miała do czasu zakończenia etapu edukacyjnego danego ucznia.

(akta kontroli str. 138-140)

W WSZS w latach 2017-2018 w ramach realizacji zadania współzawodnictwo sportowe szkół nie dokonywano zakupów w oparciu o ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych¹⁴ (dalej: „ustawa Pzp”), gdyż wydatki dokonywane przez WSZS w tym zakresie nie przekraczały kwot podanych w ustawie Pzp. W toku realizacji ww. zadania nie dokonywano również wydatków w oparciu o art. 70¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks Cywilny¹⁵. W WSZS, zgodnie z ustalonymi zasadami, do kwoty wydatku 1.000 zł stosowano zakup bezpośredni, przy zakupach przekraczających 1.000 zł, a nie przekraczających kwoty wynikającej z art. 4 pkt 8 ustawy Pzp¹⁶, zapytanie o cenę.

(akta kontroli str. 40; 90-113; 119)

Na podstawie badania wybranej losowo próby dowodów księgowych dokumentujących koszty bezpośrednie zadania współzawodnictwo sportowe szkół, w 2017 r. w ilości 51 dowodów na kwotę 45,3 tys. zł (25,5% kwoty kosztów bezpośrednich) i w 2018 r. 17 dowodów na kwotę 35,4 tys. zł (tj. 21,1% kwoty kosztów bezpośrednich) stwierdzono, że we wszystkich przypadkach faktury potwierdzały rzeczywisty przebieg operacji gospodarczych, stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz zawierały dane określone w art. 21 tej ustawy, tj. m.in. zostały opisane i sprawdzone pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym przez osoby posiadające uprawnienia do tych czynności¹⁷, za wyjątkiem dwóch faktur, które nie zostały potwierdzone pod względem formalno-rachunkowym. We wszystkich badanych przypadkach dowody księgowe nie były opatrzone informacją „Płatne ze środków Funduszu”, natomiast zawierały informację „Płatne ze środków MSiT”.

Główna Księgowa wyjaśniła, że w opisie źródeł finansowania kosztów w tych fakturach przyjęto uproszczenie, opisując koszty jako płatne ze środków MSiT. Wynikało to z faktu, iż program był realizowany, a WSZS nie posiadał jeszcze numeru porozumienia.

(akta kontroli str. 24-26; 699-730)

Wiceprzewodniczący Zarządu WSZS wyjaśnił, że zadanie ma charakter ogólnopolski, warunki do realizacji zadania przedstawiał we wniosku do konkursu oraz w sprawozdaniu operator krajowy Zarząd Główny Szkolnego Związku Sportowego (dalej: „ZG SZS”). WSZS, jako operator wojewódzki programu, wypełniał warunki realizacji określone przez operatora krajowego. Wymagane informacje i dane przedstawiane były w sprawozdaniu końcowym dla ZG SZS. Dane dotyczące liczby uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych posiadających licencje zawodnicze polskich związków sportowych, startujących w szkolnych zawodach w podziale na poszczególne sporty, płeć uczestników oraz inne istotne parametry ZG SZS pobierało z Platformy Systemu Rejestracji Szkół na podstawie zapisów nauczycieli startujących w zawodach uczniów.

(akta kontroli str. 332-333)

¹⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843.

¹⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1145.

¹⁶ Zgodnie z art. 4 pkt 8 ustawy Pzp ustawy nie stosuje się do zamówień i konkursów, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro.

¹⁷ Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym WSZS (bez daty) do sprawdzenia dowodu księgowego pod względem merytorycznym upoważniony był kierownik biura, natomiast do sprawdzenia pod względem formalno-rachunkowym oraz zatwierdzenia do wypłaty – główny księgowy.

1.2. WSZS, rozliczając zadanie w zakresie współzawodnictwa sportowego szkół za lata 2017-2018, przekazał do ZG SZS:

- mailowo (brak daty), wg wyjaśnień Gł. Księgowej – przed 15 stycznia 2018 r., tj. w terminie wynikającym z § 8 Porozumienia z 2017 r., rozliczenie końcowe ww. zadania (tj. m.in. sprawozdanie merytoryczne, rozliczenie rzeczowo-finansowe kosztów zadania zleconego, wykaz imprez oraz deklarację rozliczającą dotację). Przekazana przez MSiT kwota dotacji (190,2 tys. zł) wykorzystana została w całości, wysokość kosztów bezpośrednich nie uległa obniżeniu, a wydatki opłacone zostały w terminie określonym Porozumieniem z 2017 r., tj. do końca stycznia 2018 r.;
- mailowo (brak daty), wg wyjaśnień Gł. Księgowej – przed 15 stycznia 2019 r., tj. w terminie wynikającym z § 8 Porozumienia z 2018 r. (tj. m.in. sprawozdanie merytoryczne z wykonania zadania, rozliczenie rzeczowo-finansowe kosztów, wykaz imprez oraz deklarację rozliczającą dotację). Przekazana przez MSiT kwota dotacji (179 tys. zł) wykorzystana została w całości, wysokość kosztów bezpośrednich nie uległa obniżeniu, a wydatki opłacone zostały w terminie określonym Porozumieniem z 2018 r., tj. do końca stycznia 2019 r.

(akta kontroli str. 51-56; 66-79; 117-118; 699;720)

Jak wyjaśniła Gł. Księgowa, WSZS nie posiadał dowodów na przyjęcie rozliczeń przez ZG SZS. Informację o ich przyjęciu ZG SZS przekazał jedynie w formie ustnej, po przyjęciu całłościowego sprawozdania przez MSiT.

(akta kontroli str. 45)

1.3. W Programie „Sport wszystkich dzieci” na lata 2017-2018, którego jednym z zadań była organizacja ogólnopolskiego szkolnego współzawodnictwa sportowego w kategoriach szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (w 2018 r. szkół podstawowych i ponadpodstawowych) zapisano, że głównymi celami tego zadania jest upowszechnianie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, stworzenie kompleksowej oferty upowszechniania i promocji poszczególnych sportów, przeciwdziałanie agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży, optymalne wykorzystanie potencjału szkoleniowo-organizacyjnego związków sportowych, identyfikacja talentów sportowych. W zadaniu współzawodnictwa sportowego szkół, finansowanego ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (dalej: „Fundusz”) w latach 2016-2018 uczestniczyło 37.165 uczniów¹⁸, na 2019 r. zaplanowano uczestnictwo 14.672 osób. Jak podano w rocznych sprawozdaniach merytorycznych, Program dotarł do dzieci i młodzieży ze wszystkich miejscowości, również tych niewielkich i pozwalał uczniom zrealizować się sportowo w swojej szkole, podczas zawodów szczebla miasta, gminy, powiatu, półfinału wojewódzkiego, a tym najlepszym na poziomie wojewódzkim i krajowym. Do cyklu imprez sportowych w województwie, promujących aktywny i zdrowy tryb życia, włączono dziewczynki i chłopców oraz osoby o różnym poziomie sprawności fizycznej, pochodzących z różnych środowisk.

(akta kontroli str. 43-44; 51-54; 78-79)

Wiceprzewodniczący Zarządu WSZS wyjaśnił, że sprawozdania merytoryczne nie zawierają odpowiedzi na wszystkie cele programowe wpisane w decyzjach MSiT w konkursie współzawodnictwa sportowego szkół. Tym niemniej wszystkie cele były realizowane w tym zadaniu. Główne cele i zadania ujęte zostały w Kalendarzach Imprez Sportowych wydawanych m.in. przez WSZS. Ponieważ w sprawozdaniach merytorycznych ujęte zostały tylko niektóre opisy działań realizujących poszczególne cele, w kwestii pozostałych Wiceprzewodniczący Zarządu wyjaśnił,

¹⁸ Z tego: w 2016 r. – 14.743; w 2017 r. – 10.187; w 2018 r. – 12.235 uczniów.

że udział szerokiej grupy młodzieży w systemie współzawodnictwa sportowego stwarzał sytuacje integrujące uczestników. Tworzące się w grupie kontakty powodowały ograniczenie agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży. Współzawodnictwo sportowe oparte na zdrowych, zgodnych z normami współżycia społecznego zasadach, pozwalało na kształtowanie charakterów i postaw ważnych dla współżycia społecznego. W zakresie rozwijania talentów sportowych pierwsze sygnały o tym, że dziecko jest utalentowane sportowo, otrzymywali nauczyciele na lekcjach w-f oraz podczas rozgrywek szkolnych. Kierowali oni ucznia do sekcji specjalistycznych, w których uczeń doskonalił swoje umiejętności. Osobom uzdolnionym sportowo udział w zawodach umożliwiał sprawdzenie swoich umiejętności, co mogło zaprocentować decyzją o przystąpieniu do klubu sportowego i dalszym kształtowaniu swoich zainteresowań i umiejętności. W zakresie optymalnego wykorzystania potencjału szkoleniowo-organizacyjnego Wiceprzewodniczący Zarządu wyjaśnił, że w organizacji imprez uczestniczyły szkoły, oświatowe jednostki pozaszkolne, gminne i miejskie ośrodki sportu i rekreacji oraz kluby sportowe. Udostępniały one obiekty, na których odbywały się rozgrywki. WSZS angażował do współpracy sędziów, kierowników zawodów, obsługę techniczną. Prowadzona była również strona internetowa oraz Facebooka WSZS, które promowały program Współzawodnictwa Sportowego Szkół i SKS oraz informowały o wszystkich działaniach WSZS.

(akta kontroli str. 50-54; 78-80; 334-338)

1.4. Ww. projekt realizowany był w oparciu o Porozumienia zawarte pomiędzy WSZS a ZG SZS. WSZS nie składało wniosku o dofinansowanie, składany był ogólnopolski wniosek aplikacyjny przez ZG SZS. W 2017 r. w planie rzeczowo-finansowym zadania założono, że bezpośrednio (zawodnicy) uczestniczyć będzie 18.500 osób, z tego finansowany ze środków MSiT będzie udział 11.118 osób. Liczba osób obsługujących zadanie, finansowana ze środków MSiT, określona została na 1.233 (303 – obsługa techniczna, 818 – obsługa sędziowska, 112 – obsługa medyczna). W 2018 r. w planie rzeczowo-finansowym zadania założono, że liczba bezpośrednich uczestników zadania (zawodnicy) wynosić będzie 17.118, z tego finansowany ze środków MSiT będzie udział 12.152 osób. Liczba obsługujących zadanie, finansowana ze środków MSiT, wynosić miała 1.390 (448 – obsługa techniczna, 762 – obsługa sędziowska; 180 – obsługa medyczna). Innych wskaźników nie określano.

(akta kontroli str. 46-50; 55; 69-74; 124-126)

Starszy specjalista ds. sportu WSZS wyjaśniła, że WSZS nie planuje udziału liczby szkół we współzawodnictwie, gdyż każda szkoła podstawowa i ponadpodstawowa ma prawo udziału w nim. Szkoły biorące udział we współzawodnictwie zdobywają punkty do klasyfikacji i w ten sposób zaznaczają swoją obecność w Programie. Liczba szkół biorących udział w Programie (zapisanych w Systemie Rejestracji Szkół, dalej: „SRS”) jest pobierana ze statystyk SRS i podawana w sprawozdaniu ogólnopolskim. Na poziomie województwa można podać liczbę szkół uczestniczących w Programie, z podziałem na lata szkolne, tj. 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019, ponieważ statystyka rozgrywek obliczana jest na cykl rozgrywek, czyli rok szkolny.

(akta kontroli str. 141-144)

W sporządzonym za 2017 r. sprawozdaniu z wykonania zadania WSZS podał m.in., że udział w zawodach wzięło 10.187 osób, tj. o 8,4% mniej niż zakładano. Odpowiednio mniej osób zaangażowanych było w obsługę zadania, tj. było to 1.172 osób (95,1% liczby zaplanowanych). Jak wyjaśniono w sprawozdaniu, niższa liczba uczestników wynikała z błędnego naliczenia kalkulacji do wniosku, w którym podana została liczba sześciu półfinałów (trwających), a nie dwóch, których dotyczyło

rozliczenie. Zawodnicy brali udział w 5.966 rozgrywkach organizowanych na wszystkich szczeblach (w tym 112 rozgrywek wojewódzkich i 570 półfinałów wojewódzkich). Natomiast w 2018 r. WSZS podał w sprawozdaniu merytorycznym m.in., że udział w Programie wzięło 12.235 zawodników, tj. o 0,7% więcej niż zaplanowano, a zawody obsługiwało 1.336 osób, tj. o 3,9% mniej niż zaplanowano. Zawody zorganizowano na wszystkich szczeblach rozgrywek, w tym 95 rozgrywek wojewódzkich i 375 półfinałów wojewódzkich.

(akta kontroli str. 51-54; 55; 66-68; 75; 77-79)

W Programie w latach szkolnych: 2016/2017 udział wzięły 442 szkoły podstawowe, 307 szkół gimnazjalnych i 113 ponadgimnazjalnych, 2017/2018 – 442 szkoły w ID¹⁹, 382 szkoły w IMS²⁰, 118 w Licealiadzie, 2018-2019 – 454 szkoły w ID, 434 szkoły w IMS, 119 szkół w Licealiadzie.

(akta kontroli str. 51-54; 145-181)

Jak wyjaśnił Wiceprzewodniczący Zarządu WSZS, w ramach Programu dot. współzawodnictwa sportowego szkół identyfikacja talentów sportowych rozpoczyna się od obserwacji ucznia, przez nauczyciela w-f, na lekcjach oraz podczas rozgrywek szkolnych. Następnie wyselekcjonowany uczeń trafia do sekcji specjalistycznej w wybranej dyscyplinie sportu. Na zawodach szczebla półfinału i finału wojewódzkiego obecni na zawodach trenerzy i sędziowie, prowadzący zawody, mają możliwość obserwowania i oceniania predyspozycji uczniów do udziału w sporcie. Wybrani, utalentowani uczniowie, mogą być przez nauczycieli w-f kierowani do sekcji specjalistycznych w klubach sportowych lub do wyspecjalizowanych klas sportowych w szkołach.

(akta kontroli str. 184-186)

1.5. WSZS promował realizowane zadanie dot. ogólnopolskiego szkolnego współzawodnictwa sportowego m.in. poprzez wydawane przez siebie publikacje – Kalendarz Imprez Sportowych oraz w wydawanych materiałach informacyjnych, na stronie internetowej²¹, na Facebooku WSZS, gdzie publikowane były informacje o bieżącej działalności (organizowane imprezy, realizowane programy, zdjęcia z imprez sportowych itp.) oraz poprzez informację wizualną w miejscu realizacji imprezy (banery, tablice informacyjne).

(akta kontroli str. 51-54; 78-79)

WSZS poniósł w latach 2017-2018 koszty, związane z promocją zadania, wynoszące 1.983 zł, tj.:

- w 2017 r. – 349 zł, tj. opłata za rozwieszanie plakatów przed zawodami, opłata za przedłużenie domeny wszs.pomorze.pl, opłata za roczny abonament ochrony konta internetowego przed spamem oraz zakup materiałów biurowych (koperty);
- w 2018 r. – 1.634 zł, tj. wykonanie materiałów promocyjnych (kalendarz imprez szkolnych, baner), opłata za przedłużenie domeny wszs.pomorze.pl.

(akta kontroli str. 188)

1.6. Wiceprzewodniczący WSZS wyjaśnił, że w latach 2017-2018 nie dokonywano ewaluacji zadania dot. ogólnopolskiego szkolnego współzawodnictwa sportowego. WSZS dokonywał tylko podsumowania jego wykonania oraz sporządzał sprawozdanie merytoryczno-finansowe. W Porozumieniach dot. realizacji tego zadania nie zawarto wymogów przeprowadzania ewaluacji w tym zakresie.

(akta kontroli str. 182-183)

¹⁹ Igrzyska Dzieci.

²⁰ Igrzyska Młodzieży Szkolnej.

²¹ www.wszs.pomorze.pl

2. Realizacja zadań na poziomie wojewódzkim w ramach Programu SKS w latach 2017-2018.

2.1. WSZS podpisał umowy o dofinansowanie realizacji zadania publicznego ze środków Funduszu, polegającego na rozwijaniu sportu dzieci i młodzieży w ramach Programu SKS. I tak:

- umowę²² na 2017 r. (zmienianą trzykrotnie²³) podpisano 22 lutego 2017 r. Koszty zadania ustalone zostały w kwocie 2.881,5 tys. zł. Ze środków Funduszu przyznano 2.681,5 tys. zł oraz 200 tys. zł ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego (dalej: „UM WP”). Zgodnie z warunkami udzielenia dofinansowania, podanymi w Decyzji nr 50 Ministra SiT, udział środków własnych był nie mniejszy niż 5% planowanych do dofinansowania przez MSiT kosztów prowadzenia zajęć sportowych, które wynosiły 2.553,8 tys. zł (w całości opłacane ze środków Funduszu), natomiast koszty pośrednie, ustalone w wysokości 327,7 tys. zł, ze środków Funduszu opłacone miały zostać w wysokości 127,7 tys. zł. Okres realizacji zadania określony został od 01 stycznia do 31 grudnia 2017 r. Ponadto 27 lutego 2017 r. zawarte zostało Porozumienie o współpracy pomiędzy Instytutem Sportu – Państwowym Instytutem Badawczym (dalej: „Operator Krajowy”) i WSZS (dalej: „Operator Wojewódzki”) w zakresie współpracy przy realizacji i osiąganiu celów zadania, w szczególności sprawozdawczości i monitoringu realizacji zadania. WSZS nie przekazywał dotacji na realizację powyższego zadania innym podmiotom;
- umowę²⁴ na 2018 r. podpisano 15 lutego 2018 r. (zmieniono 28 sierpnia 2018 r.). Całkowite koszty zadania ustalone zostały w kwocie 3.709,3 tys. zł. Ze środków Funduszu przyznano łącznie 3.379,4 tys. zł, z tego koszty bezpośrednie zadania (prowadzenie zajęć sportowych) wynosiły 3.218,4 tys. zł (w całości opłacane ze środków Funduszu), koszty pośrednie – w wysokości 490,9 tys. zł, z tego opłacone ze środków Funduszu w wysokości 160,9 tys. zł. Zgodnie z warunkami udzielenia dofinansowania, podanymi w Decyzji nr 56 Ministra SiT, udział środków własnych był nie mniejszy niż 5% planowanych do dofinansowania przez MSiT kosztów prowadzenia zajęć sportowych. Procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach realizacji zadania publicznego wynosił nie więcej niż 91,1%, co było zgodne z § 3 pkt 3 podpisanej umowy. Okres realizacji zadania określony został od 01 stycznia do 31 grudnia 2018 r. Ponadto 12 lutego 2018 r. zawarte zostało Porozumienie o współpracy pomiędzy z Operatorem Krajowym i WSZS w zakresie współpracy przy realizacji i osiąganiu celów zadania, w szczególności sprawozdawczości i monitoringu realizacji zadania. WSZS nie przekazywał dotacji na realizację powyższego zadania innym podmiotom.

(akta kontroli str. 189-249)

2.2. W latach 2017-2018 w Programie SKS:

- w 2017 r. ogółem uczestniczyło 21.041 uczniów, z tego aktywnie na koniec 2017 r. – 15.806. Zajęcia prowadzone były w 860 grupach, w tym grupy dziewcząt albo z przewagą dziewcząt stanowiły 53%. 855 nauczycieli (wg stanu na 31 grudnia 740 nauczycieli nadal było czynnych w Programie SKS)

²² Nr B/DS-SKS/10,15/KG.

²³ Aneks nr 1 i nr 2 z 22 lutego 2017 r., aneks nr 3 z 25 października 2017 r.

²⁴ Nr B/DS-SKS/10,15/ISz.

zrealizowało 59.378 godzin zajęć SKS, w 573 szkołach. Obsługę administracyjną zadania prowadziło 5 osób, pracowników WSZS;

- w 2018 r. ogółem uczestniczyło 23.843 uczniów, z tego aktywnie na koniec 2018 r. – 18.952. Zajęcia prowadzone były w 1.172 grupach, w tym grupy dziewcząt albo z przewagą dziewcząt stanowiły 50,8%. 999 nauczycieli (wg. stanu na 31 grudnia 873 nauczycieli nadal było czynnych w Programie SKS) zrealizowało 67.130 godzin zajęć SKS, w 564 szkołach. Obsługę administracyjną zadania prowadziło 5 osób, pracowników WSZS.

(akta kontroli str. 250-297;304)

2.3. Wszystkie dofinansowane przez Ministra SiT koszty bezpośrednie zadania przeznaczone zostały na wynagrodzenia nauczycieli prowadzących zajęcia w ramach Programu SKS. Na podstawie badania, przeprowadzonego na próbie 19 umów zleceń z 2017 r. i 23 umów zleceń z 2018 r. z nauczycielami prowadzącymi zajęcia w ramach Programu SKS, ustalono, że wszyscy byli nauczycielami w-f, zatrudnionymi w szkołach, które podpisały porozumienie dotyczące współpracy w realizacji tego Programu.

(akta kontroli str. 298-301; 857-858)

Koszty pośrednie Programu SKS w latach 2017-2018 wynosiły odpowiednio: 118,8 tys. zł i 134,3 tys. zł i nie przekroczyły limitu 5% sumy kosztów bezpośrednich zadania (odpowiednio 2.375,1 tys. zł i 2.685,2 tys. zł). Na wynagrodzenia osób obsługujących Program SKS (pięciu pracowników biura WSZS w latach 2017 i 2018) wydano: w 2017 r. – 80,7 tys. zł, co stanowiło 67,9% kosztów pośrednich zadania, w 2018 r. – 101,0 tys. zł co stanowiło 75% kosztów pośrednich zadania. Objęte badaniem koszty pośrednie Programu SKS, takie m.in. jak: ubezpieczenie uczestników zajęć sportowych, koszty łączności i korespondencji, koszty podróży służbowych, zakup materiałów i urządzeń biurowych, mieściły się w katalogu kosztów pośrednich wskazanych w decyzjach Nr 50 i 56 Ministra SiT.

(akta kontroli str. 298-301; 731-732)

2.4. Na podstawie badania losowo wybranych: 30 porozumień/umów użyczenia za lata 2017 i 2018, podpisanych ze szkołami i dotyczących współpracy w realizacji Programu SKS, 42 umów zleceń podpisanych na prowadzenie zajęć SKS przez nauczycieli zatrudnionych w tych szkołach, jak i składanych przez nich miesięcznych rozliczeń, ustalono:

- porozumienia zawierały m.in. okres ich obowiązywania, czas realizacji zadania, imię i nazwisko nauczyciela w-f, zatrudnionego w szkole, który miał realizować Program SKS oraz zobowiązanie szkoły do bezpłatnego użyczenia, wskazanemu w porozumieniu nauczycielowi, obiektu szkolnego wraz ze sprzętem sportowym, w trakcie zajęć z grupą SKS. Ponadto dyrektor, wicedyrektor szkoły zostali zobowiązani do comiesięcznego podpisywania raportu z zajęć w Programie SKS, który powinien zostać wygenerowany z dzienniczka SKS prowadzonego przez nauczyciela;
- w każdej szkole zajęcia realizowane miały być w jednej lub dwóch grupach, dwa razy w tygodniu, w cyklu 70 jednostek zajęć rocznie w grupie. Dofinansowanie w ramach Programu SKS zostało przeznaczone na wynagrodzenia nauczycieli w grupach ćwiczeniowych w wysokości 40 zł za jedną jednostkę zajęć (60 min.) Badanie dokumentacji wykazało rozbieżności pomiędzy wypłaconymi kwotami a kwotami wykazanymi w składanych co miesiąc rozliczeniach w trzech przypadkach, w których zawyżono wypłatę należności o łączną kwotę 240 zł;

- z każdym nauczycielem prowadzącym Program SKS podpisywano na dany rok kalendarzowy umowę zlecenie, zobowiązujące do przeprowadzenia zajęć sportowych z uczniami szkoły. Zobowiązano jednocześnie nauczycieli do prowadzenia Dzienniczka SKS (w wersji elektronicznej) w celu dokumentowania realizacji zadania.

(akta kontroli str. 302-303; 358-364; 733-891)

Wiceprzewodniczący Zarządu WSZS wyjaśnił, że pracownicy biura WSZS na bieżąco kontrolowali grupy ćwiczebne pod względem liczby uczestników w grupie oraz, w przypadku utworzenia więcej niż jednej grupy, sprawdzali czy dedykowano przynajmniej jedną z nich dziewczętom. W chwili obecnej WSZS nie posiada dokumentów z 2017 i 2018 r., które potwierdziłyby, że w wytypowanych do kontroli szkołach grupy liczyły min. 15 osób oraz czy były to grupy chłopców, czy dziewcząt. Dane dotyczące liczebności i specyfiki grup zbierane są w dzienniczku elektronicznym na platformie cyfrowej, której moderatorem jest operator krajowy Programu SKS. Co roku, po rozliczeniu Programu, dane z dzienniczka są kasowane.

(akta kontroli str. 365-367)

2.5. Nauczyciele prowadzący zajęcia w Programie SKS zostali zobowiązani do przeprowadzenia, w 2017 r. jeden raz na edycję, a od 2018 r. jeden raz na semestr, testów sprawności fizycznej uczestników zajęć oraz do wpisania wyników tych testów do dziennika elektronicznego. Jak wyjaśnił Wiceprzewodniczący Zarządu WSZS, uczestnicy Programu SKS w latach 2017-2018 brali udział w testach sprawnościowych, których wyniki zostały wgrane do dziennika elektronicznego SKS. Wyniki te odbierane były bezpośrednio przez Operatora Krajowego Programu SKS, który miał je przekazywać do Narodowej Bazy Talentów. WSZS jedynie nadzorował i sprawdzał, czy testy zostały wykonane i zamieszczone w bazie elektronicznej. Obecnie nie można potwierdzić ww. faktów, ponieważ wszelkie informacje dotyczące realizacji testów znajdowały się w dzienniczku elektronicznym, w którym dane z lat 2017-2018 zostały wykasowane w celu odciążenia serwera na kolejną edycję Programu SKS.

(akta kontroli str. 358-367; 449-452)

2.6. WSZS przeprowadzał w szkołach wizytacje Programu SKS, i tak:

- w 2017 r. wizytacje przeprowadzono w 107 szkołach (tj. 18,7% szkół, które przystąpiły do Programu). Arkusz wizytacji Programu SKS opracowany został przez Operatora Krajowego i dotyczył m.in. takich zagadnień jak: ocena zajęć na podstawie obserwacji osoby wizytującej, ankiety dla nauczyciela i rozmowy z uczestnikiem SKS;
- w 2018 r. wizytacje przeprowadzono w 106 szkołach (tj. 18,8% szkół, które przystąpiły do Programu). Arkusz wizytacji Programu SKS opracowany został przez Operatora Krajowego i dotyczył takich zagadnień jak: wywiad z nauczycielem, wywiad z uczestnikiem zajęć, obserwacja zajęć.

(akta kontroli str. 305-331)

2.7. Wiceprzewodniczący Zarządu WSZS wyjaśnił, że WSZS nie posiadał w swoich zasobach archiwalnych zgód rodziców na udział uczniów w Programie SKS połączonej ze zgodą na publikację wizerunku i upublicznienie danych osobowych danego ucznia. Oświadczenia takie wgrywane były do dziennika elektronicznego przez nauczycieli, a oryginalne wersje przechowywane były w szkole. Nie można

dołączyć ww. danych z powodu usunięcia ich z serwera platformy szkolnyklubsportowy.pl przez operatora krajowego Programu SKS.

(akta kontroli str. 365-367)

2.8. Uczestnicy zajęć w 2017 i 2018 r. zostali ubezpieczeni w Towarzystwie Ubezpieczeń i Asekuracji „Warta” S.A.²⁵ w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków, które mogły się wydarzyć podczas zajęć sportowych oraz w drodze z domu na zajęcia i z zajęć do domu. Ubezpieczenie dotyczyło zajęć sportowych organizowanych w ramach Programu Ministerstwa Sportu współfinansowanych przez Marszałka Województwa Pomorskiego.

(akta kontroli str. 372-377)

2.9. W WSZS obowiązywała „Polityka Rachunkowości” wprowadzona Zarządzeniem Prezesa WSZS. Zagadnienie opisano szerzej na str. 5 niniejszego wystąpienia.

Do badania zgodności dowodów księgowych z ustawą o rachunkowości w latach 2017-2018 wytypowano faktury dotyczące kosztów pośrednich Programu SKS, finansowanych z Funduszu w kwotach: 87,9 tys. zł, tj. 74% ogółu kosztów pośrednich – w 2017 r. i 34,6 tys. zł, tj. 34,2% ogółu kosztów pośrednich – w 2018 r. Ustalono, że:

- wszystkie dowody księgowe, stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości, były zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczych oraz zawierały dane określone w art. 21 ww. ustawy, tj. m.in. były opisane i sprawdzone pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym przez osoby posiadające uprawnienia do tych czynności. Ponadto były opatrzone informacją o płatności ze środków Funduszu²⁶;
- koszty pośrednie dotyczące wynagrodzeń z umów zleceń w 2017 r. wynosiły 16,3 tys. zł i dotyczyły wykonania takich prac m.in. jak pomoc administracyjna przy Programie SKS, kontrola zajęć SKS w wytypowanych szkołach, opracowanie materiałów do programu SKS, obsługa informatyczna. Do wszystkich rachunków dołączona została ewidencja czasu pracy, rozliczająca wykonane zadanie. Wyплаcone kwoty były zgodne z ustalonymi w umowach zlecenia. Wszystkie dowody księgowe, stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości, były zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentowały i zawierały co najmniej dane określone w art. 21 ww. ustawy. W 2018 r. WSZS nie poniósł kosztów związanych z wypłatą wynagrodzeń na podstawie umów zleceń, które byłyby finansowane z Funduszu.

(akta kontroli str. 473-505; 695; 731-732)

2.10. WSZS przekazał do ZG SZS deklaracje rozliczające umowy o dofinansowanie zadania publicznego ze środków Funduszu na rozwijanie sportu dzieci i młodzieży w ramach Programu SKS:

- 17 stycznia 2018 r. – za rok 2017, koszt ogólny zadania wynosił 2.693,9 tys. zł, w tym środki MSiT stanowiły 2.493,9 tys. zł, środki własne 200 tys. zł. MSiT na rachunek WSZS w 2017 r. przekazało, zgodnie z umową, kwotę 2.681,5 tys. zł. Kwota niewykorzystanej dotacji w wysokości 187,6 tys. zł została zwrócona na rachunek MSiT w dniu 15.01.2018 r. Koszty pośrednie zadania, w związku z obniżeniem kosztów bezpośrednich o 7% (z planowanej kwoty 2.553,8 tys. zł do kwoty 2.375,1 tys. zł), uległy obniżeniu proporcjonalnie również o 7%

²⁵ Polisy z dnia 20.02.2017 r. i 19.02.2018 r. – ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków.

²⁶ Odpowiednio w 2017 r. i 2018 r. – „Płatne ze środków FRKF na podstawie umowy z dnia 22 lutego 2017 r. nr 2017/0009/5545/SubB/DS.-SKS/10,15/KG” oraz „Płatne ze środków FRKF na podstawie umowy z dnia 15 lutego 2018 r. nr 2018/0010/5545/SubB/DS.-SKS/10,15/lz.”

(z kwoty 127,7 tys. zł do 118,8 tys. zł). MSiT 14 lutego 2018 r. poinformowało WSZS o przyjęciu rozliczenia zarówno pod względem rzeczowym, jak i finansowym;

- 24 stycznia 2019 r. – za rok 2018, koszt ogólny zadania wynosił 2.949,5 tys. zł, w tym środki MSiT stanowiły 2.819,5 tys. zł, środki własne 130 tys. zł. MSiT na rachunek WSZS w 2018 r. przekazało, zgodnie z umową, kwotę 3.379,4 tys. zł. Kwota niewykorzystanej dotacji w wysokości 559,9 tys. zł została zwrócona na rachunek MSiT: 10.10.2018 r. w kwocie 210 tys. zł i 08.01.2019 r. w kwocie 349,9 tys. zł. Koszty pośrednie zadania, w związku z obniżeniem kosztów bezpośrednich o 16,6% (z planowanej kwoty 3.218,4 tys. zł do kwoty 2.685,2 tys. zł), uległy obniżeniu proporcjonalnie również o 16,6% (z kwoty 160,9 tys. zł do 132,3 tys. zł). MSiT 14 lutego 2019 r. poinformowało WSZS o przyjęciu rozliczenia zarówno w zakresie rzeczowym, jak i finansowym.

(akta kontroli str. 298-301; 317-320; 378-383)

Wiceprzewodniczący Zarządu WSZS wyjaśnił, że w 2017 r. nie wykorzystano przyznanej dotacji z powodu niezgłoszenia się większej ilości szkół do Programu SKS. Największym problemem było wkomponowanie zajęć SKS w plan organizacji pracy szkół w trakcie roku szkolnego (w II półroczu roku szkolnego). W 2018 r. poważne zmiany restrukturyzacyjne w szkołach miały wpływ na zatrudnienie nauczycieli w szkołach. Gdyby zatrudnieni nauczyciele pracowali zgodnie z zawartymi umowami, w pełnym wymiarze godzin, to realizacja byłaby bliska przyznanej dotacji. Niestety, duża liczba nauczycieli zmieniała miejsce pracy, niektórzy nauczyciele odchodzili z przyczyn osobistych, część z przyczyn zdrowotnych, część nauczycieli odeszła na emeryturę. Czynniki te spowodowały brak możliwości realizacji Programu SKS w zakładanym zakresie ilościowym.

(akta kontroli str. 455-459)

2.11. Określone w 2017 i 2018 r. we wnioskach o dofinansowanie realizacji zadania w ramach Programu SKS cele i zadania zgodne były z Decyzjami Ministra SiT Nr 50 z 2017 r. i Nr 56 z 2018 r. i dotyczyły m.in. stymulowania i kształtowania nawyku podejmowania aktywności fizycznej przez dzieci i młodzież w wieku szkolnym, poprawę sprawności fizycznej, stanu zdrowia oraz jakości życia dzieci i młodzieży, w tym profilaktyki nadwagi i otyłości, zwiększenia oferty ogólnodostępnych, bezpłatnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, tworzenia warunków dla rozwoju talentów oraz zainteresowań sportowych dzieci i młodzieży, optymalizacji wykorzystania lokalnej infrastruktury sportowej, w tym przyszkolnej, wsparcia kadr pracujących z dziećmi i młodzieżą w obszarze sportu.

(akta kontroli str. 189-214)

Wiceprzewodniczący Zarządu WSZS wyjaśnił, że cele Programu SKS zostały zrealizowane. I tak min.:

- stymulowanie i kształtowanie nawyku podejmowania aktywności fizycznej przez dzieci i młodzież – systematyczny udział w zajęciach sportowych powoduje kształtowanie się nawyku podejmowania aktywności fizycznej;
- poprawa sprawności fizycznej, stanu zdrowia oraz jakości życia dzieci i młodzieży – sprawność fizyczna uczniów aktywnie ćwiczących ulega poprawie. Sport szkolny i aktywność ruchowa mają pozytywny wpływ na zdrowie, a każda dodatkowa porcja ruchu wpływa profilaktycznie i przeciwdziała nadwadze uczniów;
- promocja aktywnego i zdrowego stylu życia dzieci i młodzieży – celem jest m.in. motywowanie do uczestnictwa w różnych dyscyplinach sportu. W rezultacie podwyższa się poziom sprawności uczestników, a także zostaje ugruntowana

aktywna postawa, która powinna zaowocować aktywnym stylem życia również po zakończeniu projektu;

- zwiększenie oferty ogólnodostępnych, bezpłatnych zajęć sportowo-rekreacyjnych – zajęcia w Programie SKS są bezpłatne, w Programie udział może wziąć każdy uczeń szkoły podstawowej i ponadpodstawowej w każdej gminie, każdym powiecie;
- stymulowanie podejmowania aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży mniej aktywnej, ze szczególnym uwzględnieniem dziewcząt – oferta skierowana jest przede wszystkim do dzieci niebiorących udziału w zajęciach klubowych oraz do dziewcząt (mocny akcent na utworzenie grup, w których dominację będą stanowiły dziewczęta);
- optymalizacja wykorzystania lokalnej infrastruktury sportowej, w tym infrastruktury przyszkolnej – zajęcia odbywają się głównie na szkolnych obiektach sportowych i boiskach Orlik;
- promocja różnorodnych sportów wśród dzieci i młodzieży – ważnym elementem Projektu jest różnorodność działań fizycznych, które przyczyniają się do utrzymania zainteresowania uczniów aktywnością fizyczną, dzieci i młodzież poznają różne dyscypliny sportu, sprawdzają swoje zainteresowania i predyspozycje;
- wsparcie kadr pracujących z dziećmi i młodzieżą w obszarze sportu – zrealizowano trzy konferencje wojewódzkie, na których przedstawiano założenia Projektu SKS, jego efekty, dobre praktyki dotyczące aktywizacji sportowej dzieci i młodzieży. Przy współpracy operatora krajowego organizowano warsztaty szkoleniowe, na których popularyzowane były materiały dydaktyczne. Ponadto nauczyciele mieli stały kontakt z pracownikami Biura obsługującego Program SKS, którzy na bieżąco rozwiązywali problemy wskazywane przez nauczycieli.

(akta kontroli str. 460-470)

2.12. WSZS w 2017 r. we wniosku aplikującym do przystąpienia do Programu SKS podał, że w województwie pomorskim udział w zajęciach weźmie 109 gmin (88,6% wszystkich gmin). W szkołach (nie podano prognozowanej liczby szkół) utworzone zostanie 912 grup ćwiczebnych. Do Programu miało przystąpić 18.240 uczniów oraz 890 nauczycieli. Program SKS zrealizowany został w 114 gminach (o 4,6% więcej niż zakładano, obejmując 92,7% wszystkich gmin w województwie). W 573 szkołach podstawowych i ponadpodstawowych 21.041 uczniów (15,3% więcej niż zakładano) brało udział w zajęciach, które prowadziło 855 nauczycieli (o 3,9% mniej niż prognozowano). W 2018 r. we wniosku aplikującym do przystąpienia do Programu SKS podano, że udział w zajęciach wezmą wszystkie gminy (123), w których w 607 szkołach utworzone zostanie 1.149 grup ćwiczebnych. Do Programu miało przystąpić 20.000 uczniów oraz 880 nauczycieli. Program SKS zrealizowany został we wszystkich gminach województwa, w 564 szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. 23.843 uczniów (19,2% więcej niż zakładano) brało udział w zajęciach, które prowadziło 999 nauczycieli (o 13,5% więcej niż zakładano.)

(akta kontroli str. 453)

Planowane na 2017 r. i 2018 r. ww. wskaźniki zostały w poszczególnych latach osiągnięte. Nastąpił wzrost liczby uczniów uczestniczących w Programie SKS w 2018 r., w porównaniu z 2017 r., o 13,3%. W 2017 r. w Programie SKS udział wzięło 7% ogólnej liczby uczniów w województwie²⁷, a w 2018 r.²⁸ – 7,9%. W 2018 r.

²⁷ Wg stanu na 30.09. – 300.382 uczniów.

²⁸ Wg stanu na 30.09. – 302.299 uczniów.

nastąpił wzrost udziału uczniów uczęszczających na zajęcia SKS w stosunku ogólnej ilości uczniów w województwie pomorskim o 0,9%.

(akta kontroli str. 454; 696-698)

2.13. Wiceprzewodniczący Zarządu WSZS wyjaśnił, że w zakresie identyfikacji talentów sportowych, naturalnej selekcji w trakcie trwania Programu SKS dokonuje nauczyciel SKS, który kieruje utalentowanego ucznia do sekcji sportowej klubu działającego w okolicy zamieszkania ucznia. Zgodnie z umową podpisaną w zakresie realizacji Programu SKS, nauczyciel został zobowiązany do wykonania i wysłania 2 razy w roku wyników testów sprawności fizycznej do operatora krajowego. WSZS wspierał działania w tym zakresie, pomagając osiągnąć jak najwyższą liczbę wysłanych testów. Wylaniania talentów sportowych na podstawie testów sprawności fizycznej dokonuje Operator Krajowy. WSZS, oprócz zadania nadzoru nad wysyłaniem testów sprawności fizycznej, nie prowadzi innych zadań w tym zakresie, ponieważ nie został mu przydzielony taki obowiązek (brak zapisów w decyzjach Ministra SiT dot. Programu SKS).

(akta kontroli str. 471-472)

WSZS uzgodnił zasady współpracy z operatorem krajowym (reprezentującym MSiT) w podpisanych na 2017 i 2018 r. Porozumieniach o współpracy m.in. w zakresie: sprawozdawczości związanej z realizacją zadania, promocji, ewaluacji, monitoringu i kontroli realizacji zadania. WSZS prowadził stały monitoring poprzez dzienniczek SKS oraz wizytacje w szkołach, pracownicy Biura WSZS brali udział w szkoleniach organizacyjno-metodycznych organizowanych przez operatora krajowego, zamawiano i dystrybuowano materiały promocyjne, zarówno te pozyskane przez WSZS jak i operatora krajowego, oraz inne instytucje. Udostępniano materiały z Programu SKS powstałe w województwie pomorskim. Przeprowadzono trzy wojewódzkie konferencje szkoleniowe dla nauczycieli zatrudnionych w Programie SKS. Celem konferencji była analiza założeń Programu SKS, jego efektów, trendów i dobrych praktyk dotyczących aktywizacji zawodowej dzieci i młodzieży. Aktywny udział w konferencji wzięli przedstawiciele operatora krajowego. Promowano również województwo pomorskie podczas spotkań i konferencji z operatorem krajowym w Warszawie oraz w kontaktach z mediami. Ponadto pracownicy WSZS prowadzili stały monitoring realizacji projektu pod względem organizacyjnym i merytorycznym przy współpracy z operatorem krajowym (ankiety monitorujące województwo, zbieranie informacji na potrzeby operatora krajowego, współpraca przy wykonywaniu ewaluacji Programu SKS).

(akta kontroli str. 228-233; 243-248; 455-459)

Wiceprezes Zarządu WSZS wyjaśnił, że na stronie internetowej²⁹ oraz na Facebooku WSZS znajdują się bieżące informacje promujące działania WSZS (organizowane imprezy, realizacja programów, zdjęcia z imprez sportowych, prozdrowotne hasła). Ponadto informacje o Programie zamieszczane były w mediach lokalnych oraz społecznościowych. Wszystkie placówki biorące udział w Programie SKS otrzymały zaprojektowane i wyprodukowane przez WSZS plakaty promujące projekt. WSZS zorganizował trzy Konferencje szkoleniowo-informacyjne³⁰, na których m.in. prezentowane były nowatorskie metody zajęć sportowych, takie np. jak Kin-ball, Rugby TAG, Speed-ball. Zaprezentowano innowacyjny sprzęt sportowy, a nauczyciele otrzymali przygotowany zestaw przepisów prezentowanych dyscyplin i zachętę do wprowadzenia nowych dyscyplin w swoich szkołach. W latach 2017 i 2018 zorganizowane zostały konkursy „Aktywni razem z SKS”. Zadaniem konkursowym było nagranie krótkiego filmu/stworzenie

²⁹ www.wszspomorze.pl

³⁰ Konferencja szkoleniowo-informacyjna Programu SKS – 23 września 2017 r., Konferencja szkoleniowa oraz podsumowanie Programu SKS 2017 – 7 grudnia 2017 r., Konferencja Szkoleniowa Programu SKS – 25 października 2018 r.

pokazu slajdów prezentujących różne formy aktywności ruchowej oraz integrację ze środowiskiem społecznym dzieci i młodzieży. Pokaz najlepszych prac oraz ogłoszenie wyników konkursu miał miejsce podczas Konferencji Szkoleniowych zorganizowanych 7 grudnia 2017 r. i 25 października 2018 r. Szkoły biorące udział w konkursach zostały nagrodzone voucherami na zakup sprzętu sportowego.

(akta kontroli str. 460-470)

2.14. WSZS opracował w 2017 i 2018 r. ewaluację Programu SKS. Wynikało z niej m.in., że sprawność uczestników wzrosła, a ich stan zdrowia polepszył się, liczba zajęć i czas ich trwania był odpowiedni, a uczniowie uzyskali możliwość realizacji swoich zainteresowań i mogli aktywne spędzać swój wolny czas na terenie swojej szkoły. Program SKS promował aktywny i zdrowy styl życia dzieci i młodzieży, a pierwszeństwo udziału w nim miały dzieci i młodzież nie objęta regularnymi formami aktywności fizycznej, np. treningami w klubie sportowym. Większość nauczycieli oceniła pozytywnie warunki realizacji zadania i komfort dodatkowych zajęć w swoich szkołach, ze swoimi uczniami. Jako istniejące bariery w realizacji Programu SKS nauczyciele zgłaszali m.in. niechęć rodziców do ponoszenia dodatkowych kosztów dojazdu, małe zainteresowanie uczniów, słaby dostęp do sprzętu sportowego i infrastruktury sportowej. Wnioski ewaluacyjne zakładały również konieczność zwiększenia wizytacji w szkołach, w tym w ponadpodstawowych, rygorystycznego przestrzegania zasad procentowego udziału dziewcząt w Programie SKS oraz informowały operatora krajowego Programu SKS o chęci zorganizowania przez znaczną liczbę szkół większej liczby grup niż zezwolono. Ponadto zwrócono uwagę, że WSZS powinien pozyskać nowe placówki szkolne do udziału w Programie, aby wykorzystywać wszystkie środki przyznane na realizację zajęć w województwie pomorskim.

(akta kontroli str. 339-357)

Wiceprzewodniczący Zarządu WSZS wyjaśnił, że realizacja wniosków kontynuowana jest podczas wykonywania zadań programowych w kolejnym, 2019 r. Dotychczas mobilizowano nauczycieli wychowania fizycznego do systematycznego wypełniania zadań programowych poprzez kontakty bezpośrednie, telefoniczne, mailowe i wiadomości sms oraz przeprowadzane kontrole. Zachęcano nauczycieli bardziej zaangażowanych do dzielenia się dobrymi praktykami ze społecznością SKS. Materiały z prowadzonych zajęć, akcji, takie jak np. filmy, zdjęcia, zamieszczano na Facebooku WSZS. W województwie pomorskim, jako jedynym w kraju, udało się zachęcić do udziału w Programie SKS większą liczbę dziewcząt niż chłopców. Zgłaszano do MSiT propozycje utworzenia większej ilości grup w dużych szkołach, nie uzyskano jednak zgody. MSiT stawia na rozwój Programu SKS w większej ilości szkół. Uczestnicząc w Programie, młodzież realizowała swoje zainteresowania sportowe spędzając aktywnie czas na terenie swojej szkoły. Program SKS promował różnorodne dyscypliny sportu. W województwie pomorskim w ramach zajęć SKS realizowanych było około 60 różnych dyscyplin. Wspierano kadry pracujące z młodzieżą, m.in. poprzez realizację konferencji i warsztatów szkoleniowych. Dzięki temu osoby uczestniczące w tych szkoleniach podniosły swoje kompetencje w zakresie prowadzenia różnorodnych zajęć sportowych. Dzięki promowaniu Programu SKS w mediach społecznościowych, na stronie internetowej WSZS, w Kalendarzu Imprez, wywieszaniu banerów Programu SKS na zawodach, próbowano pozyskać nowych uczestników Projektu.

(akta kontroli str. 455-459)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności WSZS w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W wyniku analizy 17 dowodów księgowych z 2018 r. na kwotę 35.414,69 zł stwierdzono, że dwie faktury³¹ (tj. 11,7% wszystkich poddanych analizie) na kwotę 1.500 zł (tj. 4,2% kontrolowanej kwoty) nie zawierały podpisu osoby odpowiedzialnej za ich sprawdzenie pod względem formalno-rachunkowym, co stanowiło naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.

Główna Księgowa wyjaśniła, że na ww. fakturach przez pomyłkę pominięto potwierdzenie sprawdzenia dowodów pod względem formalno-rachunkowym.

(akta kontroli, str. 699-730)

2. Zgodnie z postanowieniami § 2 pkt 1 i 3 umów zlecenia zawartych w 2017 r. pomiędzy WSZS, a nauczycielami wychowania fizycznego, wysokość wynagrodzenia dla nauczyciela wynosiła 40,00 zł brutto za godzinę zajęć sportowych, a podstawę naliczenia tego wynagrodzenia stanowił wykaz przepracowanych godzin zamieszczony w elektronicznym Dzienniku Pracy (zajęć SKS). Z treści umowy zawartej w 2018 r. wynikało, że będzie ona obowiązywała od dnia podpisania, jednak nie wcześniej niż od 12 lutego 2018 r.

Badanie prawidłowości rozliczeń dotyczących 42 umów zawartych z nauczycielami wychowania fizycznego w latach 2017-2018, w wyniku których wypłacono wynagrodzenie na łączną kwotę 117.560 zł wykazało, że WSZS, niezgodnie z postanowieniami umów, wypłacił trzem nauczycielom (7,1% badanych umów) wynagrodzenia w kwocie wyższej łącznie o 240 zł (tj. 0,2% badanej kwoty). I tak w przypadku umowy nr:

- 52/SKS9/2017 z 1 lutego 2017 r. wypłacono wynagrodzenie za realizację 70 godzin, podczas gdy w rozliczeniu nauczyciel wykazał 68 godzin (zawyżenie o 80 zł);
- 7/SKS18/2017 z 31 stycznia 2017 r. wypłacono wynagrodzenie za realizację 69 godzin, podczas gdy w rozliczeniu nauczyciel wykazał 67 godzin (zawyżenie o 80 zł);
- 10/SKS8/2018 z 12 lutego 2018 r., w ramach jej rozliczenia, wypłacono wynagrodzenie w kwocie 80 zł za realizację dwóch godzin zajęć, które odbyły się przed rozpoczęciem okresu obowiązywania tej umowy (w dniach: 7 i 9 lutego 2018 r.).

(akta kontroli, str. 733-854; 857-858)

Wiceprzewodniczący Zarządu wyjaśnił, że WSZS nie wykrył tego błędu w roku obowiązywania umowy, więc nie podjął żadnych działań. Fakt ten został ujawniony dopiero podczas czynności kontrolnych NIK. Odnośnie prowadzenia zajęć przed podpisaniem umowy wyjaśnił, że dzienniczek SKS-u nie miał zablokowanej edycji przed rozpoczęciem umowy, nauczyciel wpisał więc przeprowadzone zajęcia.

(akta kontroli str. 855-856)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zawieranie na dowodach księgowych podpisów osoby odpowiedzialnej za ich sprawdzenie pod względem formalno-rachunkowym.

³¹ Nr 5/6/2018 oraz nr 8/5/2018.

2. Dokonywanie wypłat wynagrodzeń za zajęcia SKS w wysokościach zgodnych z postanowieniami zawartych umów.
3. Podjęcie działań w celu rozliczenia wynagrodzeń wypłaconych za niezrealizowane zajęcia SKS.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

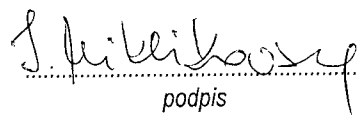
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

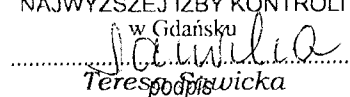
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 17 grudnia 2019 r.

Kontrolerzy:
Iwona Miklikowska
Główny specjalista k.p.

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku
Dyrektor

2 up.
WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

Teresa Swicka
podpis

